

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК**до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України****1. Назва законопроекту**

«Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування» (реєстр. № 4065 від 07.09.2020), внесений народним депутатом України Гетманцевим Д. О. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки, законопроект розроблений з метою впровадження прозорих і деталізованих механізмів реалізації положень щодо обмежень, запроваджених для запобігання ухиленню від оподаткування; визначення чітких та зрозумілих правил оподаткування контрольованих іноземних компаній, а також надання платникам податків достатнього часу для забезпечення збору даних та інформації, необхідних для декларування відповідних об'єктів оподаткування (з урахуванням обмежувальних заходів, пов'язаних з поширенням у світі COVID-19).

Законопроектом, зокрема, пропонується:

в частині адміністрування

- припинення адміністративного арешту майна платника податків у зв'язку із взяттям контролюючим органом на податковий облік нерезидента на підставі акта перевірки;

- відтермінування до 01 січня 2021 року дії норм Податкового кодексу України (далі – Кодекс) щодо обліку нерезидентів;

в частині трансферного ціноутворення

- закріплення необхідності надання достатніх даних для підтвердження фактичної поведінки сторін контрольованої операції та доповнення концепцією аналізу фактичної поведінки сторін контрольованої операції з урахуванням наявності розумної економічної причини (ділової мети), а також реально доступних варіантів на ринку;

- повернення норми щодо критеріїв для обрання найбільш доцільного методу трансфертного ціноутворення та вимог до їх послідовного (пріоритетного) застосування, яка була виключена зі статті 39 Кодексу положеннями Закону України від 16.01.2020 № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466);

- запровадження необхідності зазначення платником податків у документації з трансфертного ціноутворення обґрунтування економічної доцільності здійснення контрольованої операції та наявності ділової мети;

- коригування фінансового результату платника податків з урахуванням наявності розумної економічної причини (ділової мети), а також реально доступних варіантів на ринку;

в частині податку на прибуток

- запровадження коригування (збільшення) фінансового результату до оподаткування за тими операціями, здійснення яких за встановленими контролюючим органом обставинами не має ділової мети, а саме:

контрольованих операцій, які не визнаються контролюючим органом такими, внаслідок застосування підпункту 39.2.2.12 підпункту 39.2.2. пункту 39.2 статті 39 Кодексу;

операцій з придбання та реалізації товарів, у тому числі необоротних активів, робіт, послуг з нерезидентами низькоподаткових юрисдикцій;

операцій, за якими визнаються витрати із нарахування роялті на користь нерезидента;

- перенесення терміну, з якого запроваджуються правила оподаткування контрольованих іноземних компаній, для яких першим звітним (податковим) роком для звіту про контрольовані іноземні компанії є 2022 рік;

- врегулювання положення Закону № 466 в частині застосування правил «тонкої капіталізації» шляхом доповнення випадків, коли не здійснюється коригування фінансового результату до оподаткування, передбачене пунктом 140.2 статті 140 Кодексу:

- на суми процентів, що нараховані на користь міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунітетом за кредитами (позиками), отриманими суб'єктами господарювання, та виконання яких забезпечено державними або місцевими гарантіями;

на суми процентів, що нараховані на користь іноземних банків;

в частині акцизного податку

- запровадження перехідних процедур щодо включення нових видів підакцизних палив до системи СЕАРП СЕ;

- для суб'єктів, які здійснюють обороти з новими видами підакцизного пального:

реєстрація в СЕАРП СЕ платниками акцизного податку до 31.10.2020,

подання заявки на поповнення залишку пального станом на 23.05.2020, реєстрація акцизних накладних за період з 23.05.2020 до 31.10.2020;

обладнання акцизних складів витратомірами-лічильниками та/або рівнемірами-лічильниками рівня пального у резервуарі до 31.12.2020;

в частині військового збору

- звільнення від оподаткування військовим збором доходів фізичних осіб за 2020-2021, отриманих у вигляді доходів у грошовій та/або натуральній формі, отриманих внаслідок ліквідації (припинення) іноземної юридичної особи або іноземного утворення без статусу юридичної особи платником податків -

акціонером (учасником, партнером, пайовиком, засновником, контролюючою особою) іноземної юридичної особи або іноземного утворення без статусу юридичної особи, у разі дотримання певних умов;

в частині застосування реєстраторів розрахункових операцій

внесення змін до Закону України від 20.09.2020 № 128 «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» (далі – Закон № 128) стосовно:

- термінологічного уточнення в частині програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі – ПРРО);

- встановлення вимоги для ПРРО щодо можливості формування та передачі фіскальних звітів та електронних фіскальних звітних чеків в автоматичному режимі з використанням даних фіскального сервера контролюючого органу;

- виключення можливості застосування ПРРО при роздрібній торгівлі пальним у зв'язку з відсутністю практичного розуміння технічних аспектів реалізації ПРРО на АЗС;

- застосування удосконаленого електронного підпису та/або удосконаленої електронної печатки як таких, що є достатніми для цілей Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»;

- надання можливості для бізнесу програмувати товари в процесі реалізації;

- пом'якшення відповідальності для суб'єктів господарювання, що застосовують ПРРО, в частині відміни фінансових санкцій за порушення, пов'язані зі створенням контрольної стрічки, а також за неподання звітності, пов'язаної із застосуванням ПРРО, в разі обов'язковості її подання.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки, реалізація проекту не вимагатиме додаткових витрат із Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вплив законопроекту на показники бюджету визначити неможливо, оскільки автором законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття можливих витрат бюджету відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Суб'єкт права законодавчої ініціативи відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу України зобов'язаний подати до законопроекту фінансово-економічне

обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Авторами законопроекту таких розрахунків не надано.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Щодо трансфертного ціноутворення.

Законопроектом пропонується внести зміни до підпункту 39.2.2 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), якими передбачено закріплення необхідності надання достатніх даних для підтвердження фактичної поведінки сторін контрольованої операції та доповнення концепцією аналізу фактичної поведінки сторін контрольованої операції з урахуванням наявності розумної економічної причини (ділової мети), а також реально доступних варіантів на ринку.

Вказана норма у запропонованій редакції підтримується, за винятком абзацу другого підпункту 39.2.2.12 підпункту 39.2.2 пункту 39.2 статті 39 Кодексу, в якому зазначено, що «при визначенні альтернативних варіантів для операції, реально доступних для кожної із сторін угоди, необхідно враховувати, чи були інші реалістичні варіанти, доступні для будь-якої із сторін, що привели б до вигіднішого економічного ефекту, якби ця сторона уклала угоду із непов'язаними особами замість укладання угоди із пов'язаними особами».

Отже, необхідно після вищезазначеного абзацу доповнити підпункт абзацом такого змісту: «Для цілей цього підпункту непов'язаними особами вважаються особи, господарські операції з якими є неконтрольованими операціями відповідно до підпункту 39.2.1.6 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу, тоді як пов'язаними особами вважаються особи, господарські операції з якими є контрольованими операціями відповідно до підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу», оскільки суттєво звужується його застосування – лише для пов'язаних осіб, що призведе до нерозповсюдження даної концепції в операціях, які визнаються контрольованими відповідно до підпункту 39.2.1.1 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Кодексу.

Також з урахуванням того факту, що аналіз відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки» здійснюється за підсумками звітного календарного року (зокрема, порогові показники визнання операцій контрольованими визначаються за підсумками календарного року), доцільно доповнити Розділ II «Прикінцеві положення» Закону положенням, що зміни до підпунктів 14.1.94¹ (котирувальні ціни (для цілей статті 39 Кодексу), 14.1.159 (зміна критерію пов'язаності осіб з 20% до 25%) та 39.3.3.4 (контрольовані операції з сировинними товарами) набирають чинності з 1 січня 2021 року.

Щодо податку на прибуток підприємств

З метою врегулювання положень Закону № 466, запропонованими змінами до редакції пункту 140.2 статті 140 Кодексу (різниці, які, виникають при здійсненні фінансових операцій), передбачається доповнення цього пункту

випадками, коли не здійснюватимуться коригування фінансового результату до оподаткування:

на суми процентів, що нараховані на користь міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунітетом за кредитами (позиками), отриманими суб'єктами господарювання та виконання яких забезпечено державними або місцевими гарантіями;

на суми процентів, що нараховані на користь іноземних банків.

Слід зазначити, що запропонована пропозиція потребує доопрацювання в частині необхідності встановлення вимоги щодо обов'язкової ратифікації міжнародних договорів України, відповідно до яких здійснюватиметься нарахування процентів за кредитами (позиками), отриманими суб'єктами господарювання, які сплачуватимуть їх на користь міжнародних фінансових організацій.

Стосовно пропозиції не здійснювати коригування фінансового результату до оподаткування на суми процентів, що нараховані на користь іноземних банків слід зауважити, що реалізація цієї норми призведе до утворення схем безконтрольного витоку капіталу за кордон, а отже, не може бути підтримана.

Щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій.

Відповідно до підпункту 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» законопроекту передбачено внесення змін до Закону України від 20.09.2020 № 128 «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» (далі – Закон № 128), який набрав чинності з 01.08.2020.

Враховуючи норми пункту 6 статті 90 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861, законопроект може передбачати внесення змін лише до тексту первинного законодавчого акта (закону, кодексу, основ законодавства тощо), а не до закону про внесення змін до цього законодавчого акта.

Таким чином, усі запропоновані законопроектом зміни необхідно вносити у діючу редакцію Закону України від 06.07.1995 № 265 «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Крім того, з метою приведення положення щодо застосування удосконаленої електронної печатки (зміни до статті 13 Закону № 265) у відповідність до Господарського кодексу України (далі – ГКУ) пропонуємо слова «іншого суб'єкта господарювання, на якого поширюється дія цього Закону» виключити, як такі, що не відповідають статті 58 ГКУ, відповідно до якої суб'єкт господарювання може бути зареєстрований як юридична особа чи фізична особа-підприємець.

Ураховуючи викладене, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування» (реєстр. № 4065 від 07.09.2020) підтримується з урахуванням наданих зауважень.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ